

Технологічний підхід до навчання як умова підвищення якості освіти в Новій українській школі

Лекція

Гребінь С. М., к.філос.н., доцент кафедри дидактики та методик навчання природничо-математичних дисциплін

*** Питання для обговорення:**

1. Сучасні підходи до педагогічної діяльності учителя.

Компетентнісний підхід - основний орієнтир педагогічної діяльності.

2. Дидактика, її структурні елементи. Технології навчання, їх ознаки.

3. Сучасні технології навчання школярів.

* Література

- 1.** Коновалова М. В. Педагогічні технології: інструментарій, механізми, технологічна карта / М. В. Коновалова, Ю.О.Куликова, О. П. Семиволос. - Х. : Вид. група «Основа», 2016. – 96с.- (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
- 2.** Максименко В. П. Дидактика : курс лекцій : Навч. посіб. / В.П. Максименко. – Хмельницький : ХмЦНП, 2013. – 222 с.
- 3.** Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
- 4.** Харченко Н. Розвиток критичного мислення. Інноваційні форми роботи для дітей і дорослих / Н. Харченко. – Київ : «Видавнича група «Шкільний світ»», 2018. – 120 с. – Серія «Бібліотека «Шкільного світу»»).
- 5.** Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В.М.Чайка. – К. : Академвидав, 2011. – 240 с. – (Серія «Альма-матер»).
- 6.** Чепіль М. М. Педагогічні технології / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с.

*** Сайт Міністерства
освіти і науки України
*<https://mon.gov.ua/>***

*** Нова українська школа
*<https://nus.org.ua/>***

*** Сайт Міжнародного
природничого
інтерактивного
конкурсу “Колосок”**

<http://kolosok.org.ua/>

*** Сучасні методологічні підходи до шкільної освіти**

- 1. Синергетичний (самоорганізація елементів в системі).**
- 2. Системний.**
- 3. Діяльнісний.**
- 4. Праксеологічний (орієнтація на людську діяльність).**
- 5. Гуманістичний.**
- 6. Культурологічний.**
- 7. Аксіологічний (ціннісний).**
- 8. Суб'єктний.**
- 9. Акмеологічний (закономірності та механізми розвитку людини).**

***Нові освітні стандарти
ґрунтуються на:**

**«Рекомендаціях Європейського
Парламенту та Ради Європи
щодо формування ключових
компетентностей освіти
впродовж життя» (18.12.2006)**

(8 груп компетентностей)

*Компетентність

- Комбінація знань, умінь, навичок
- Особистих якостей
- Цінностей
- Поглядів
- Способів мислення

* Ключові компетентності

- Для особистої реалізації
- Для розвитку
- Для працевлаштування
- Здатні забезпечити життєвий успіх протягом всього життя
- Для соціальної інклюзії
- Для активної громадянської позиції

* 10 КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

- 1 *Спілкування державною (і іноземною у разі відмінності) мовами*
- 2 *Спілкування іноземними мовами*
- 3 *Математична компетентність*
- 4 *Основні компетентності у природничих науках і технологіях*
- 5 *Інформаційно-цифрова компетентність*
- 6 *Уміння вчитися впродовж життя*
- 7 *Ініціативність і підприємливість*
- 8 *Соціальна та громадянська компетентності*
- 9 *Обізнаність та самовираження у сфері культури*



Наскрізнi вміння

- 1
 - уміння читати і розуміти прочитане*
- 2
 - уміння висловлювати думку усно і письмово*
- 3
 - критичне мислення*
- 4
 - здатність логічно обґрунтовувати позицію*
- 5
 - виявляти ініціативу*
- 6
 - творити*
- 7
 - вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення*
- 8
 - уміння конструктивно керувати емоціями*
- 9
 - застосовувати емоційний інтелект*
- 10

Дидактика

– (грецьк. didaktikos – повчальний) – галузь педагогіки, яка вивчає теорію освіти і навчання, його закономірності, функції, категорії, форми і методи.

*** На сьогодні дидактика
відповідає на 3
питання:**

- 1) для чого вчити? (зміст освіти);**
- 2) як навчити? (методи і принципи);**
- 3) як вчитися? (методи і прийоми самостійної діяльності).**



ДИДАКТИКА

МЕТОДИКА

ЯН АМОС КОМЕНСЬКИЙ (1592-1670)



«Велика
дидактика»
(1632)

* Структура дисципліни

- Дидактика
 - Принципи навчання
 - Функції навчання
 - Методи навчання
 - Форми навчання
 - Типи навчання
 - Технології навчання

*** Технологія**
(грецьк. «**techné**» – мистецтво,
майстерність +
«**logos**» – поняття, вчення).

Технологія – науково й/або практично
обґрунтована система діяльності,
застосовувана людиною з метою
перетворення середовища,
виробництва матеріальних або
духовних цінностей.

Технологія

► це система
запропонованих наукою
алгоритмів, способів,
засобів вирішення
поставлених завдань.

Сучасні технології

• Сучасні технології

- Соціальні
- Освітні
 - Педагогічні
 - Навчання
- Виховання

- Виробничі

Освітня технологія

▶ **Відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору.**

▶ **Такими освітніми технологіями є концепції освіти, освітні закони, освітні системи.**

Педагогічна технологія

- ▶ Відображає тактику реалізації освітніх технологій за наявності певних умов та незалежно від конкретного навчального предмета.**

Технологія навчання

- ▶ **Моделює шлях освоєння конкретного навчального матеріалу (поняття) в межах відповідного навчального предмета, теми, питання.**
- ▶ **Є наближеною до окремої методики.**

**ПЕДАГОГІЧНА
ТЕХНОЛОГІЯ — це
своєрідний алгоритм дій,
правильне виконання яких
та ще у заданій
послідовності повинно
привести до запланованого
кінцевого результату**

ІСТОТНІ ОЗНАКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ:

- **КОНЦЕПТУАЛЬНІСТЬ;**
- **СИСТЕМНІСТЬ;**
- **МОЖЛИВІСТЬ УПРАВЛІННЯ;**
- **ЕФЕКТИВНІСТЬ;**
- **ВІДТВОРЮВАНІСТЬ;**
- **ВІЗУАЛІЗАЦІЯ.**

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СИСТЕМИ:

- **цілі навчання;**
- **психологічна закономірність засвоєння матеріалу;**
- **способи діяльності вчителя;**
- **способи діяльності учнів;**
- **ступінь досягнення мети навчання.**

Класифікація педагогічних технологій

- За рівнем застосування
 - Загальнопедагогічні
 - Предметні
 - Локальні та модульні

Класифікація педагогічних технологій

• За провідним чинником психічного розвитку

- Біогенні
- Соціогенні
- Психогенні

Класифікація педагогічних технологій

- За філософською основою
 - Матеріалістичні та ідеалістичні
 - Діалектичні та метафізичні
 - Наукові та релігійні
 - Гуманістичні та антигуманні тощо

Класифікація педагогічних технологій

- За типом організації та управління пізнавальною діяльністю
- структурно-логічні
 - інтеграційні
- ігрові
- комп'ютерні
- діалогові
 - тренінгові

Класифікація педагогічних технологій

•За ставленням до дитини

•авторитарні

•дидактоцентристські

•особистісно орієнтовані

Особистісно орієнтовані технології

• Гуманно-особистісні

- Співробітництва
- Вільного виховання

ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративна

Програмована

Групова

Розвивальна

Технологія формування творчої особистості

Проблемна

Модульно-рейтингова

Технологія навчання як дослідження

Диференційована

Нові інформаційні технології

Інноваційні технології навчання

**Інтерактив
ні
технології
навчання**

**Технологія
проєктного
навчання**

**Комп'
ютерні
технологі
ї**

Педагогічні технології

- 1. Технологія особистісно орієнтованого навчання.**
- 2. Інтерактивні технології навчання.**
- 3. Проєктна технологія.**
- 4. Технологія розвитку критичного мислення.**
- 5. Технології навчання у співробітництві.**
- 6. Технологія розвивального навчання.**
- 7. Технології формування творчої особистості.**
- 8. Технологія проблемного навчання.**
- 9. Технологія колективного творчого виховання. Та інші.**

Авторські технології навчання:

- 1. Проблемне навчання (Дж. Дьюї).**
- 2. Технологія інтенсифікації навчання на основі знакових моделей навчального матеріалу (В.Шаталов).**
- 3. Перспективно випереджувальне навчання з коментованим управлінням (С. Лисенкова).**
- 4. Диференційоване навчання (М. Гузик, І. Закатова).**
- 5. Технологія індивідуалізації навчання: метод проєктів, батьківська система (І. Унт, А. Границька, В. Шадриков та інші).**

Авторські технології навчання:

6. Технологія програмованого навчання: блочне навчання, модульне навчання (Б.Скінер, Н. Краудер).

7. Укрупнення дидактичних одиниць (П. Ерднієв).

8. Поетапне формування розумових дій (Л. Виготський, П. Гальперін, Н. Талізїна).

9. Оптимізація процесу навчання (Ю. Бабанський).

10. Система розвивального навчання (Л.Занков).

11. Технологія розвивального навчання (Д. Ельконін – В.Давидов).

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та інші)

- За джерелом та способами передання інформації**
- Інформаційно-комунікаційні**
- Практичні**
- Наочні**
- Словесні**

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та

- **За характером і рівнем пізнавальної діяльності учнів**
- **Методи готових знань**
 - Словесно-догматичні;
 - Пояснювально-ілюстративні;
 - Репродуктивні
- **Дослідницькі методи**
 - Проблемні;
 - Частково-пошукові;
 - Евристичні

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та інші)

- За характером діяльності учнів
 - Активні
 - Пасивні
 - Творчі

Інструментарій педагогічних технологій (М.В.Коновалова та інші)

- Залежно від характеру дидактичних завдань
 - Методи набуття ЗУН
 - Методи формування СРД, СДП
 - Методи формування СТЯ
 - Методи закріплення
 - Методи контролю
 - Методи повторення
 - Методи самостійної домашньої роботи

Інноваційні методи навчання

- Метод портфоліо**
- Метод проблемного викладу**
- Метод проєктів**
- Проблемно-пошукові методи**
- Проблемне навчання**
- Творчі проєкти**

Інтерактивні методи навчання

• **Групові**

- Дискусійні

- Ігрові

- Тренінг-методи

• **Індивідуальні:**

- - Виконання практичних завдань;

- - Тренування

Дискусійні методи навчання

- Аналіз ситуації морального вибору
- Групова дискусія
- Презентація
- «Мозковий штурм»
- Обговорення
- Дебати
 - Розбір інцидентів із практики («метод кейсів»)

Ігрові методи навчання

- **Організаційно-діяльнісна гра**
- **Операційна гра**
- **Ділова гра**
- **Дидактична гра**
- **Сюжетно-рольова гра**

Тренінг-методи

- Соціально-психологічний тренінг
- Психотехнічні ігри
- Тренінг ділового спілкування

Нові технології навчання

- ▶ Лепбук – порівняно новий засіб навчання, який правильніше визначити як особливу форму організації навчального матеріалу.





Лепбук «Весна»